

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 92/06-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť MUDr. J. L., P., zastúpeného advokátom JUDr. E. L., P., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 p o r u š i l základné právo MUDr. J. L., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. MUDr. J. L. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. MUDr. J. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 682 Sk (slovom osemtisícšesťstoosemdesiatdva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. E. L., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. marca 2006 č. k. I. ÚS 92/06-11 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. J. L., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Zo sťažnosti vyplynulo, že 12. júla 2004 si sťažovateľ ako fyzická osoba uplatnil na okresnom súde právo na ochranu osobnosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vo svojom žalobnom návrhu sťažovateľ poukázal na konanie protistrany M., spol. s r. o., so sídlom v B. (ďalej len „žalovaný“), ktorá 4. februára 2004 odvysielaním publicistickej relácie Paľba v príspevku P. F. s názvom „Komplot proti nemocnici“ podľa názoru sťažovateľa hrubým spôsobom zasiahla do jeho osobnostných práv.

V žalobnom návrhu žalobca označil dôkazy, ktoré na preukázanie svojich tvrdení navrhol vykonať, a pokiaľ niektoré z nich mal k dispozícii, tak ich pripojil v prílohe.

Výzvou z 20. augusta 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 51 000 Sk, ktorý bol zaplatený 6. septembra 2004. Dňa 29. októbra 2004 okresný súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobnému návrhu, označil dôkazy na svoju obranu a predložil videonahrávku uvedenej relácie. Dňa 29. októbra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, len na základe listinných dôkazov. Na túto výzvu sťažovateľ odpovedal podaním, ktoré bolo okresnému súdu doručené 11. novembra 2004. Podaním doručeným okresnému súdu 6. decembra 2004 sa žalovaný vyjadril k žalobnému návrhu a pripojil listinné dôkazy na svoju obranu vrátane videonahrávky požadovanej súdom. Listom z 25. februára 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil okresnému súdu dátum narodenia a doplatil súdny poplatok v sume 1 000 Sk. Podaním doručeným súdu 10. marca 2005 sťažovateľ oznámil súdu vyžadovaný dátum narodenia, zároveň uhradil súdny poplatok a požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd na výzvu nereagoval a termín pojednávania nestanovil.

V septembri 2005 sťažovateľ telefonicky požiadal pracovníčku spisovej kancelárie o urýchlené nariadenie súdneho pojednávania a 8. februára 2006 osobne nazrel do spisu, z ktorého zistil, že od jeho listu z 25. apríla 2005 sa v spise nenachádza žiadny dokument, ktorý by preukazoval konanie súdu vo veci samej.

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ je toho názoru, že v napadnutom konaní dochádza k závažným nedostatkom spočívajúcim v nedostatočnej príprave na pojednávanie, nečinnosti zákonného sudcu, v nesprávnom výpočte súdneho poplatku, pričom doterajšie úkony súdu mali len formálny charakter. Zo súdneho spisu ďalej podľa sťažovateľa vyplýva, že súd nezaslal sťažovateľovi ani vyjadrenie žalovaného k žalobe, hoci to je súčasťou spisu viac ako rok. Sťažovateľ ďalej vyslovil názor, že v napadnutom konaní nejde o vec mimoriadne zložitú, pričom sťažovateľ riadne a včas reagoval na všetky výzvy a žiadosti zo strany súdu.

Sťažovateľ následne vyslovil názor, že postup súdu vykazuje nečinnosť, resp. súd vykonáva úkony, ktoré sú len formálne.

Sťažovateľ si uplatňuje aj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý odôvodňuje tým, že nečinnosť súdu a stav právnej neistoty negatívne vplývajú na jeho fyzický a duševný stav. Predmetom sporu je ochrana osobnosti. Prvoradou požiadavkou ochrany osobnosti je chrániť fyzickú osobu pred neoprávnenými zásahmi do jej fyzickej a morálnej integrity. K neoprávnenému zásahu do osobnostných práv sťažovateľa došlo hromadným informačným prostriedkom, pričom stále existuje možnosť túto reláciu rozširovať. Čím dlhšie trvá stav právnej neistoty v napadnutom konaní, tým závažnejšie sú následky neoprávneného zásahu a aj v prípade úspechu sťažovateľa v napadnutom konaní bude ich odstránenie ťažšie, čím žaloba postupne stráca svoju prvotnú podstatu a význam. Až do rozhodnutia vo veci samej bude sťažovateľ v očiach verejnosti hodnotený negatívne, čo má dopad na počet pacientov, čím sú nepriamo dotknuté aj príjmy z výkonu povolania.

1. 2. Vzhľadom na vyššie uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo MUDr. J. L. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 prikazuje vo veci konať bez zbytočných prieťahov.

3. MUDr. J. L. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 250 000,- Sk (...), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť MUDr. J. L. trovy konania vo výške 5 788,- Sk do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet advokáta JUDr. E. L.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. T. M., listom zo 17. mája 2006 sp. zn. Spr 3262/06 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 30. mája 2006.

2. 1. Predseda okresného súdu pripojil k svojmu vyjadreniu aj stanovisko zákonnej sudkyne k danej veci a uviedol, že:

„(...) súhlasím, aby ústavný súd konal bez nariadenia ústneho pojednávania.

Skutkové tvrdenia uvádzané v sťažnosti nenamietam, poukazujem na to, že v danom prípade ide o komplikovanú vec, kde súd sa pravdepodobne nevyhne vykonaniu znaleckého dokazovania, ktoré však v tejto súvislosti prebieha a vykonáva sa v súvislosti s vyšetrovaním na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odbor všeobecnej kriminality v Prievidzi. (...).“

2. 2. Zákonná sudkyňa JUDr. B. P. okrem prehľadu procesných úkonov v napadnutom konaní vo svojom vyjadrení z 28. apríla 2006 uviedla nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) V danej veci nebolo v roku 2005 nariadené pojednávanie z dôvodu, že v čase predloženia spisu zákonnému sudcovi som už mala do konca júna uvedeného roku vytýčené pojednávania; po tomto termíne som vzhľadom na v tej dobe rozbehnutý proces rozhodovania o mojom dočasnom pridelení na Krajský súd v Bratislave už žiadne pojednávania nenariad'ovala. Po návrate na Okresný súd Bratislava III som úpravou zo dňa 16. 2. 2006 iba vykonala úkony smerujúce k riadnej príprave pojednávania, ktoré bude po riadnom oboznámení sa s obsahom vyjadrenia sa OO PZ Bojnice z 15. 3. 2006 a po doručení podania odporcu z 1. 12. 2004 vrátane zaobstaraných fotokópií príloh navrhovateľovi, nariadené do konca júna 2006.“

2. 3. Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu uviedol, že:

«(...) Týmto opätovne oznamujeme súdu, že nakoľko sťažovateľ má záujem na rýchlom rozhodnutí ústavného súdu a tým aj na odstránení stavu právnej neistoty v napadnutom konaní, prehlasujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní ÚS a navrhujeme preto ÚS, aby upustil od ústneho pojednávania v predmetnej veci (...).

Ďalej oznamujeme súdu, že si uplatňujeme trovy právneho zastúpenia a žiadame ÚS SR, aby zaviazal OS BA III uhradiť MUDr. J. L. trovy konania vo výške 8 682,- Sk do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ÚS SR na účet advokáta JUDr. E. L., so sídlom P.

(k trovám pôvodne uplatneným a špecifikovaným v ústavnej žiadosti zo dňa 21. 02. 2006 v sume 5 788,- Sk si ešte uplatňujeme trovy za písomné podanie na súd (na výzvu súdu o vyjadrenie) obsiahnuté v tomto liste – vyjadrenie k stanovisku sťažovateľa á 2 730,- Sk [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky 655/2004 Z. z.] + 1 x zákonný paušál á 164,- Sk, t. j. trovy celkom spolu 8 682,- Sk.

K samotnému stanovisku predsedu OS BA III a k vyjadreniu zákonnej sudkyne uvádzame nasledovné:

V plnom rozsahu sa pridržiavame skutkových tvrdení a okolností obsiahnutých v ústavnej sťažnosti zo dňa 21. 02. 2006. Nad'alej máme za to, že postupom OS BA III v konaní sp. zn. 20 C 135/04 boli hrubým spôsobom porušené základné práva a slobody garantované Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to základné právo sťažovateľa na prejednanie jej záležitosti bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. VI ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Existenciu v sťažnosti uvedených období, v ktorých okresný súd vo veci nekonal, potvrdzuje aj vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. B. P. zo dňa 28. 04. 2006, ktorá uvádza, že od 18. 04. 2005 (kedy vec jej bola predložená ako zákonnému sudcovi) až do februára 2006 v predmetnej veci vôbec nekonala.

Aj keď rešpektujeme a podporujeme právo sudcu na ďalšie vzdelávanie, sme toho názoru, že 1/2 ročná stáž zákonného sudcu na inom súde nemôže byť dostatočným dôvodom na ospravedlnenie priet'ahov v súdnom konaní. Opätovne zdôrazňujeme nedostatky v organizácii práce na napadnutom súde a nedostatky súvisiace s prípravou pojednávania, nakoľko úkony, ktoré urobil zákonný sudca úpravou zo dňa 16. 02. 2006 mohol urobiť už vyšší súdny úradník pri doručovaní žalobného návrhu odporcovi dňa 13. 10. 2004. Výzva na doplatenie súdneho poplatku zo dňa 25. 02. 2005 svedčí o chybe vyššieho súdneho úradníka pri výpočte pôvodného súdneho poplatku a nedostatok súvisiaci s označením navrhovateľa nesprávnym rodným číslom v žalobnom návrhu bolo možné odstrániť aj v priebehu súdneho konania, t. j. od októbra 2004 do februára 2006 nebol zo strany súdu urobený žiaden úkon vo veci samej.

ÚS SR, ako aj Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých svojich rozhodnutiach už konštatoval, že nedostatok v personálnom obsadení súdu, prípadne vysoký nápad prípadov na dotknutom súde nemôže byť zákonným dôvodom pre nekonanie súdu.

Uvedené skutočnosti svedčia o tom, že okresný súd nekonal plynulo a dôsledne v záujme efektívneho a rýchleho odstránenia právnej neistoty sťažovateľa. Z celkovej doby konania, ktoré je predmetom posúdenia, prevažnú časť tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným prietahom v konaní v dôsledku nečinnosti okresného súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde, považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. K dnešnému dňu ešte sťažovateľovi nebolo doručené predvolanie na súdne pojednávanie (pričom zákonná sudkyňa ako predpokladaný termín pojednávania uvádza jún 2006) a sťažovateľ nemá ani žiadnu vedomosť o tom, či jeho právneho zástupcovi už bolo konečne doručené vyjadrenie protistrany.

Vo svojom vyjadrení predseda OS BA III uvádza, že ide o komplikovanú vec, kde ešte prebieha vyšetrovanie...

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, radi by sme poukázali na rozhodnutie ÚS SR č.: II. ÚS 219/02, kde napadnutý postup spočíval tiež v konaní na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ústavný súd v tejto súvislosti uviedol, že právna a faktickú zložitost' veci prejavujúca sa v dobe konania a slúžiaca ústavnému súdu ako jedno z kritérií hodnotenia postupu súdu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vzniká v konaniach, v ktorých súdy konajú a rozhodujú vo veciach, o súdnu ochranu ktorých účastníci požiadali (podobne ústavný súd rozhodol vo veci sp. zn. II. ÚS 4/03).

Sme toho názoru, že obrana porušiteľa o komplikovanosti sporu neobstojí, nakoľko faktickou zložitost'ou veci sa súd začal zaoberať až po podaní ústavnej sťažnosti, resp. potom, čo sťažovateľ osobne išiel nazrieť do súdneho spisu a prítomné pracovníčky OS BA III informoval o tom, že ide podať ústavnú sťažnosť, v dôsledku čoho použitie kritéria právnej alebo faktickej zložitosti by pri rozhodovaní ÚS (vzhľadom na napadnutý postup súdu v predmetnom konaní) nemalo prichádzať do úvahy.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 20 C 135/04:

Dňa 12. júla 2004 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobný návrh na ochranu osobnosti s nárokom na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch proti žalovanému. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 20 C 135/04 a bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. B. P.

Dňa 20. augusta 2004 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 51 000 Sk v lehote 15 dní od doručenia výzvy.

Dňa 10. septembra 2004 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok.

Dňa 29. októbra 2004 súd vyzval žalovaného, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k návrhu a aby predložil videonahrávku z relácie PALBA zo 4. februára 2004.

Dňa 11. novembra 2004 právny zástupca sťažovateľa oznámil súdu, že sťažovateľ nesúhlasí s tým, aby bola vec rozhodnutá bez nariadenia ústneho pojednávania.

Dňa 6. decembra 2004 sa k žalobe vyjadril žalovaný.

Dňa 25. februára 2005 súd vyzval sťažovateľa na doplatenie súdneho poplatku v sume 1 000 Sk v lehote 5 dní a súčasne ho požiadal o oznámenie svojho dátumu narodenia.

Dňa 10. marca 2005 sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu reagoval na uvedenú výzvu súdu, oznámil dátum svojho narodenia a zaplatil súdny poplatok.

Dňa 25. apríla 2005 sťažovateľ požiadal súd o stanovenie termínu pojednávania.

Dňa 16. februára 2006 súd vyzval žalovaného, aby v lehote 5 dní predložil prepis relácie PALBA zo 4. februára 2004, a Obvodné oddelenie Policajného zboru Bojnice vyzval

na podanie informácie o stave konania vedeného pod sp. zn. ČVS: ORP-120/Bo-2003 a predloženie kópie spisového materiálu.

Dňa 28. februára 2006 žalovaný doručil okresnému súdu písomnosti požadované súdom.

Dňa 15. marca 2006 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Prievidza oznámilo súdu stav vyšetrovania vo veci vedenej pod ČVS: ORP-154/OVK-PD-2004.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci

v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti vedenom pod sp. zn. 20 C 135/04 dochádza k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávného konania je ochrana osobnosti, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci ale, ako to bude v ďalšom vyhodnotené, bola vyvolaná aj nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní.

2. Pri hodnotení namietaného konania podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť

osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. *Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v podstate od nápadu veci na súd a okrem úkonov, ktoré sa spravidla vykonávajú na začiatku konania (výzva na zaplatenie súdnych poplatkov, zaslanie žalobného návrhu na vyjadrenie protistrane a pod.), nepreukázal vo veci efektívnu procesnú činnosť. Okrem toho okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných dôvodov aj nečinný minimálne od 10. marca 2005 do 16. februára 2006, teda počas takmer jedného roka vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v napadnutej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Uvedenú nečinnosť nie je možné ospravedlniť skutočnosťami uvádzanými vo vyjadrení predsedu okresného súdu, resp. vo vyjadrení zákonnej sudkyne (pozri bod 2. 2 časti I tohto nálezu), pričom vec bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na jej povahu (rozhodovanie o návrhu na ochranu osobnosti) a význam sporu pre sťažovateľa.*

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 250 000 Sk, ktoré odôvodnil aj tým, že čím dlhšie trvá stav právnej neistoty v napadnutom konaní, tým závažnejšie sú následky neoprávneného zásahu, a aj v prípade úspechu sťažovateľa v napadnutom konaní, bude ich odstránenie ťažším, čím žaloba postupne stráca svoju prvotnú podstatu a význam.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, ako aj s ohľadom na význam uplatneného práva pre sťažovateľa považuje za primerané vo výške 40 000 Sk.

Z uvedených dôvodov o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia 21. februára 2006 a podanie sťažnosti 1. marca 2006 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 30. mája 2006). Za tri úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena trikrát 2 730 Sk a režijný paušál trikrát 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú v danom prípade sumu 8 682 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnenej náhrade trov konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2006